

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19

The teaching and learning management of adult and elderly nursing practice courses in the situation of the COVID 19 epidemic

กิตติพงษ์ พลทิพย์*¹ จีรวรรณ ชาประดิษฐ์¹ วณิภา ชั่งศิริทรัพย์²

ชุมศรี ต้นเกต¹ สุพัตรา เชาวไว¹ วิราพร สืบสุนทร¹

Kittiphong Phontip*¹ Chirawan Chapradit¹ Vanipa Suengsirirub²

Choomsri Thonkate¹ Supatra Chaowai¹ Wiraporn Suebsontorn¹

¹คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น บุรีรัมย์ ประเทศไทย 31000

Faculty of Nursing Western university, Buriram Province, Thailand 31000

²ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลบุรีรัมย์ บุรีรัมย์ ประเทศไทย 31000

Nursing department, Buriram hospital, Buriram Province, Thailand 31000

บทคัดย่อ

ประเทศไทยเป็นพื้นที่การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่จะต้องขึ้นฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนโดยการวางแผนร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกลุ่มสาขาวิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลบุรีรัมย์ ได้กำหนดแนวทางร่วมกันใน 3 ระยะ คือ ระยะการเตรียมการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน, ระยะระหว่างการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และระยะหลังการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานพบว่านิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ และปลอดภัยจากการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 สำหรับด้านลบ นิสิตและอาจารย์ในเทศจะมีความเสี่ยงในการสัมผัสผู้ติดเชื้อที่ไม่แสดงอาการและสำหรับด้านบวกการจัดการเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าว ทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์จากสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย รวมไปถึงพัฒนาสมรรถนะในการป้องกันโรคติดเชื้อและการปรับตัวในสถานการณ์โรคระบาด

คำสำคัญ : การเรียนการสอน, รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ, Covid- 19

Abstract

Thailand has been an epidemic area of corona virus disease-2019. It has affected teaching and learning management, especially the nursing practice course that must be practiced on the ward. Adult and elderly nursing department, Faculty of Nursing Buriram, Western university has managed the teaching and learning styles through joint planning between the Department Committee, Curriculum Management Committee, and Nursing Department of Buriram hospital. They have established a common approach in 3 phases: Preparation for the training period, during the training period, and after the training period. The results showed that most of the students followed the established guidelines and were safe from training.

Corresponding author: * E-mail: kittiphontip1987@hotmail.com

วันที่รับ (received) 20 เม.ย. 2565 วันที่แก้ไขเสร็จ(revised) 22 มิ.ย. 2565 วันที่ตอบรับ (accepted) 8 ส.ค. 2565

Therefore, it found that in the teaching and learning management of adult and elderly nursing practice courses in the situation of the COVID-19 epidemic, the negative aspects, students and lecturers were at risk of coming in contact with asymptomatic infected people. The positive aspects, the teaching and learning in the courses allowed students to experience the real situation on the ward as well as to develop competence in infectious disease prevention and adaptation in epidemic situations.

Keywords: Teaching and learning, Adult and geriatric nursing practicum, COVID 19

บทนำ

ประเทศไทยเป็นพื้นที่การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ซึ่งจัดว่าเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 เป็นต้นมา โดยกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่อร้ายแรงอันดับที่ 14 และได้กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อในวงกว้าง ในห้วงเวลาที่ผ่านมามีผู้ติดเชื้อจำนวนมากที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทั้งกลุ่มที่ยืนยันผลการติดเชื้อและไม่ได้ยืนยันผลการติดเชื้อ ส่งผลให้โรงพยาบาลเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่มีความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อ นับว่าเป็นความเสี่ยงในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ทั้งนี้กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ได้วางแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความปลอดภัยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 และเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในลำดับต่อไป

โรค Covid-19

โรคโควิด 19^{1,2,3} เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ Severe Acute respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) ซึ่งสามารถติดต่อทางหลักโดยการสูดหายใจเอาละอองฝอยเข้าสู่ร่างกาย โดยละอองฝอยดังกล่าวมาจากผู้ป่วยที่ไอ จาม หรือหายใจออกในระยะห่างประมาณ 1-2 เมตร ซึ่งแบ่งการติดเชื้อออกเป็น 4 แบบหลักๆ

คือ Airborne transmission, Droplet transmission, Direct transmission และ Indirect transmission มีระยะการฟักตัวประมาณ 2-7 วัน ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีอาการเล็กน้อย ซึ่งมีอาการคล้ายกับไข้หวัด คือ ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ บางส่วนอาจมีภาวะแทรกซ้อนของปอดอักเสบ และส่วนน้อยจะมีอาการรุนแรงจนเสียชีวิต กลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงสูงคือผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และมีโรคร่วมซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยอาการรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ที่ไม่แสดงอาการของโรคหรืออยู่ในระยะฟักตัวยังสามารถแพร่กระจายเชื้อไวรัสไปสู่บุคคลอื่นได้ และในผู้ที่มีประวัติสัมผัสเชื้อแต่ไม่แสดงอาการก็สามารถตรวจพบพันธุกรรมของไวรัสได้เช่นกัน การวินิจฉัยโรคสามารถทำได้โดยการซักประวัติในผู้ที่สงสัยจะส่งตรวจเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรค โดยการทำให้ Real-time PCR ส่วนผลตรวจทางห้องปฏิบัติการมักพบว่า ผู้ป่วยจะมีเม็ดเลือดขาวชนิด Lymphocyte ลดลง มีค่าของ Inflammatory marker เพิ่มสูงขึ้น และมีระดับ serum procalcitonin เพิ่มสูงขึ้นในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ในส่วนการรักษา มักจะรักษาตามอาการ (Supportive care) และมีหลักการ การป้องกันโรคคือ กินของร้อน ใช้ช้อนกลาง หมั่นล้างมือ สวมหน้ากากอนามัย และรักษาระยะห่างจากผู้อื่น และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในทุกๆด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดความสมดุลและลงตัว จัดเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ (New normal) ที่แตกต่างไปจากในอดีต ที่คนในสังคมเกิดความคุ้นเคยอย่างปกติและสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ สู่การเปลี่ยนแปลงวิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ทั้งในด้านวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการจัดการในด้านต่างๆ^{4,5}

ผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ต่อการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบด้านการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน

สถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับผลกระทบโดยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้^{4,6,7,8,9}

1. รูปแบบการจัดการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องพร้อมรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีการออกแบบรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย สามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของสถานศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

2. รูปแบบการทำงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการขั้นตอนการทำงานที่มีความยืดหยุ่น และเอื้อต่อการทำงาน โดยไม่ได้สร้างเงื่อนไขและภาระให้กับผู้ปฏิบัติงาน โดยการนำหลักการ Space and time เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดระยะห่างของโต๊ะผู้เรียน โต๊ะทำงานครูผู้สอน มาตรการในการดูแลการไหลเวียนความเย็นของเครื่องปรับอากาศ เลี่ยงกิจกรรมรวมกลุ่ม กิจกรรมพูดหรือถึงตัวระหว่างกัน การให้ความสำคัญในการล้างมือ การใช้แอลกอฮอล์ การใช้หน้ากากอนามัย การกระชับหลักสูตร มีการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องตามสถานการณ์การแพร่ระบาด รวมไปถึงการแบ่งกลุ่มจำนวนผู้เรียนเพื่อให้ไม่มากเกินไป

3. ยกระดับการประเมินผลเพื่อการพัฒนา ทั้งการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ และการประเมินที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยการทำงานร่วมกันทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้สอน อาจจะมีผลการประเมินตนเอง หรือเพื่อนประเมินเพื่อน รวมไปถึงการประเมินการรับผิดรับชอบอีกด้วย

4. การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษา และสังคม เพื่อการปรับตัวให้อยู่ได้ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 จากการศึกษาของ ศศิธร ชิตนาคี และคณะ¹⁰ พบว่านักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบเชียงใหม่ ส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับโควิด 19 อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาร้อยละของนักศึกษาแต่ละชั้นปี พบว่ามีเพียงร้อยละ 50-60 ที่มีความรู้ในระดับมาก ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อได้ นอกจากนี้การศึกษาของวิชัย

เทียนถาวร และณรงค์ ใจเที่ยง¹¹ ยังพบว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการบอกต่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงควรคำนึงและเร่งให้ความรู้แก่นักศึกษาเป็นระยะ

4. การบริหารจัดการงบประมาณ เพื่อการดำเนินการที่ต่อเนื่อง มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการความเสี่ยงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รวมไปถึงการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขยังได้กำหนดมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค โควิด 19 สำหรับสถานศึกษา เช่น การลดการแพร่กระจายเชื้อด้วยการเน้น DMHTT การคัดกรองกลุ่มเสี่ยงด้วยการวัดอุณหภูมิร่างกาย การสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา การล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ การจัดเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ห้ามรับประทานอาหารร่วมกัน การเหลื่อมเวลาลดความแออัดในห้องเรียน การปรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นต้น¹⁰

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19

ในปีการศึกษา 2564 เป็นระยะเวลาที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อย่างกว้างขวางทั่วประเทศ จัดเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญ ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล ที่มีจะต้องจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ โดยการวางแผนร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกลุ่มสาขาวิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลบุรีรัมย์ ทั้งนี้ได้คำนึงถึงหลักการจัดการความเสี่ยงรูปแบบกิจกรรมการควบคุม (Control activities) คือ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในการควบคุมขึ้น เพื่อให้การจัดการความเสี่ยงมีการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งเป้าหมายให้สามารถป้องกันและลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้¹² รายละเอียดดังนี้

1. ระยะการเตรียมการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน นิสิตที่จะขึ้นฝึกปฏิบัติงานและอาจารย์นิเทศในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จะต้องปฏิบัติตามแนวทางต่อไปนี้

1.1 นิสิตและอาจารย์จะต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ตามเกณฑ์กำหนดของกระทรวงสาธารณสุข โดยได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาลบุรีรัมย์ พร้อมส่งสำเนาเอกสารรับรองการฉีดวัคซีนให้กับอาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชาให้เรียบร้อย

1.2 นิสิตและอาจารย์จะต้องได้รับการตรวจ RT-PCR เป็น Not detected ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 72 ชั่วโมง พร้อมส่งสำเนาเอกสารรับรองผลการตรวจให้กับอาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชาให้เรียบร้อย

1.3 นิสิตและอาจารย์จะต้องได้รับการกักตัวก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 14 วัน และจะต้องส่งรายงานการเดินทางในแต่ละช่วงเวลา (Time line) เป็นระยะเวลา 14 วันก่อนการกักตัวเพื่อประเมินความเสี่ยงและจัดกลุ่มในการกักตัว

1.4 อาจารย์กลุ่มสาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบสถานการณ์เสมือนจริง เมื่อเกิดสถานการณ์ความเสี่ยงที่ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลบุรีรัมย์ และ/หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นว่าไม่ควรขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

1.5 อาจารย์กลุ่มสาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานในประเด็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนาตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขและประกาศของจังหวัดบุรีรัมย์ รวมไปถึงการสวมเครื่องป้องกันที่ถูกต้อง

1.6 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะต้องเตรียมสถานที่สำหรับกักตัวให้กับนิสิตหรืออาจารย์ที่มีความเสี่ยงสูงจากการฝึกปฏิบัติงานและจำเป็นต้องกักตัวเพื่อสังเกตอาการ

2. ระยะระหว่างการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน นิสิตที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานและอาจารย์นิเทศในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จะต้องปฏิบัติตามแนวทางต่อไปนี้

2.1 นิสิตและอาจารย์จะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อของโรงพยาบาลบุรีรัมย์อย่างเคร่งครัด

2.2 นิสิตและอาจารย์งดการเดินทางไปยังสถานที่อื่นนอกจากหอพักคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น และหอผู้ป่วยที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงาน

2.3 นิสิตและอาจารย์จะต้องประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานแต่ละวันเพื่อให้การจัดการและปฏิบัติตามระเบียบของโรงพยาบาลบุรีรัมย์

2.4 เมื่อมีการสัมผัสผู้ติดเชื้อเป็นกรณีความเสี่ยงสูง นิสิตจะต้องงดขึ้นฝึกปฏิบัติงานและกักตัวเป็นระยะเวลา 14 วัน หากผลตรวจเป็นผู้ติดเชื้อ จะต้องเข้ารับการรักษาตามประกาศของจังหวัดบุรีรัมย์

2.5 ติดตามข่าวสาร ประกาศของกระทรวงสาธารณสุข ประกาศของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกาศโรงพยาบาลบุรีรัมย์ และประกาศมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น พร้อมปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

3. ระยะหลังการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน นิสิตที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานและอาจารย์นิเทศในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จะต้องสังเกตอาการต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 14 วัน

ผลการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว พบว่า

1. นิสิตจำนวน 1 คน ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการกักตัวในห้วงระยะเวลาเตรียมการก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน มีการเดินทางออกนอกจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อทำภารกิจส่วนตัว คณะกรรมการกลุ่มวิชาพิจารณาให้การกักตัว 14 วันหลังการเดินทางกลับมายังหอพักคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น และขึ้นฝึกปฏิบัติงานชดเชยจนครบจำนวนชั่วโมง

2. นิสิตจำนวน 8 คน และอาจารย์นิเทศ 1 คน ที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วยแห่งหนึ่ง พบการยืนยันผู้ป่วยติดเชื้อ ประเมินพบว่า นิสิตและอาจารย์เป็นกลุ่มเสี่ยงต่ำสามารถขึ้นฝึกปฏิบัติงานต่อเนื่อง แต่จำเป็นต้องจำกัดพื้นที่กิจกรรมเฉพาะหอผู้ป่วยที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และจัดห้องพักเฉพาะกลุ่มสำหรับนิสิตอาจารย์กลุ่มเสี่ยงที่แยกจากนิสิตอื่น พร้อมสังเกตอาการโรคโควิด 19 พร้อมเข้ารับการตรวจ RT-PCR ตามระเบียบโรงพยาบาลบุรีรัมย์

บทสรุป

ในสถานการณ์ระบาดของไวรัสโคโรนา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความจำเป็นในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งมีความเสี่ยงในการสัมผัสผู้ป่วยทั้งกลุ่มยืนยันผลการติดเชื้อและไม่ได้รับการยืนยันการติดเชื้อ การจัดการเรียน

การสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติอย่างชัดเจนและอธิบายให้นิสิตเข้าใจเพื่อปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดและบรรลุวัตถุประสงค์รายวิชา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเติมในการประเมินภาวะสุขภาพจิตและติดตามสุขภาพจิตของนิสิตและอาจารย์อย่างต่อเนื่องเนื่องจากการถูกกักตัวเป็นการถูกจำกัดในการใช้ชีวิตหลายๆอย่าง ที่นิสิตและอาจารย์ไม่เคยประสบมาก่อน ทำให้ต้องทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ และไม่ทำในสิ่งที่เคยทำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออารมณ์และความรู้สึกของนิสิตและอาจารย์ได้ นอกจากนี้การขึ้นฝึกปฏิบัติงานยังเกิดความกังวลในด้านความเพียงพอของอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และการที่ตนเองจะเป็นผู้แพร่กระจายเชื้อไปยังเพื่อนและครอบครัว รวมไปถึงส่งเสริมการจัดการที่เหมาะสมของนิสิต ที่มีภาวะความเครียดหรือภาวะเปราะบางทางสุขภาพจิต^{13,14,15}

2. ควรมีการจัดโปรแกรมการให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความตระหนักรู้และความรอบรู้ทางสุขภาพให้กับนิสิตในการป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อและนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้อง^{10,16}

3. การวางแผนร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกปฏิบัติงานเพื่อการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติงานจะทำให้สามารถกำหนดแนวทางที่ครอบคลุม และได้รับความร่วมมือหรือการสนับสนุนเพื่อการปฏิบัติตามแนวทางที่สร้างขึ้น

4. ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ควรมีการวางแผนสำรองที่สามารถปรับใช้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง มีความพร้อมใช้ในทุกเวลาและบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตร รวมไปถึงเพิ่มประสบการณ์เฉพาะด้านให้กับนิสิตได้อย่างครอบคลุมตามผลลัพธ์การเรียนรู้

References

1. Siriboriruk J. and Prueksaritanond S. COVID-19. Burapha journal of medicine 2020;7(1): 89-95. (in Thai)
2. Phumkhachorn P. and Rattanachaiyaporn P. Coronaviruses: biological disasters From SARS and MERS to COVID-19. Journal of science and technology Mahasarakham university 2021;40(6): 595-604. (in Thai)
3. Manmana S., Iamsirithaworn S. and Uttayamakul S. Coronavirus Disease-19 (COVID-19). Journal of Bamrasnaradura infectious disease institute, 2020; 14(2): 124-133. (in Thai)
4. Boonloy W., Warabamrungkul T., Wichaiwong M. and Nilkote R. The covid-19 with changing of education and society. CMU journal of education, 2021;5(1): 44-57. (in Thai)
5. Mathuros S. Management education online in the NEW NORMAL COVID-19. Rajapark journal, 2021; 15(40): 33-42. (in Thai)
6. Karunyawee S. Learning and teaching for students in COVID-19 epidemic situation. Journal of Bovorn multi-education and human social sciences, 2021;2(2): 48-55. (in Thai)
7. Pawangkanan T. Education administration in the COVID-19 outbreak situation in new normal living. Journal of Bovorn multi-education and human social sciences, 2021;2(2): 25-32. (in Thai)
8. Sangsawangwatthana T., Sirisaiyas N. and Bodeerat C. "New normal" A new way of life and adaptation of Thai people after Covid-19 : Work Education and Business. Journal of local governance and innovation, 2020;4(3): 371-386. (in Thai)

9. Intharawiset T., Jareoan-sa T. and Yuang-soi P. Reflection on Thai education after COVID 2019. Journal of legal entity management and local innovation, 2021;7(4): 323-333. (in Thai)
10. Chidnayee S., Tachawarakorn K., Poosook K., Wiangnak K., Khrutkamchorn K., Naksuan K., Chaipun K., Mekmuangthong K., Kantapa J. and Tana J. Knowledge and preventive behaviors towards the covid-19 among nursing students in Boromarajonani college of nursing, Chiang mai. Journal of nursing and public health research, 2021;1(3): 60-71. (in Thai)
11. Thainthavorn V. and Chitiang N. Relationship between health literacy and behavior to prevent COVID-19 among university students. Thai journal of public health and health sciences, 2021; 4(2): 126-137. (in Thai)
12. Jirathummakoon S., Thepna A. and Ongmekiat T. Nursing management in 4G plus era. Bangkok: TBS product; 2016. (in Thai)
13. Jerayingmongkol P., Wongnoi A., Sukhawadee B., Thuajop S. and Duangkam T. Experiences of being quarantined to prevent the spread of coronavirus (COVID 19) among nursing students. Journal of nursing and health research, 2021;22(1): 110-124. (in Thai)
14. Netirojjanakul W. Prevalence and associated factors of mental health problems on healthcare workers at Nakhonpathom hospital in corona virus disease 2019 (COVID-19) epidemic era. Region 4-5 medical journal, 2020;39(4): 616-627. (in Thai)
15. Pensirinapa N. Burnout syndrome among health personal during pandemic of Covid-19. Journal of council of community public health, 2021;3(3): 1-16 (in Thai)
16. Morasakul B. and Punthasee. Knowledge and prevention behavior regarding COVID-19 among the first-year nursing students of Saint Theresa International college and Saint Louis college. Regional health promotion center 9 journal, 15;(37): 179-195. (in Thai)